

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Erfgoedvisie Ambitieuus aan de slag met het verleden 2024-2030

Zaaknummer: 112130-2023

Datum: 14 november 2023

Inleiding

Op 12 november 2020 verzocht de raad in de motie M10 (20M42) het college, een beleidsvisie 'Zorg voor Erfgoed' voor te bereiden en in het vervolg daarop een nieuwe Erfgoedverordening op te stellen. In 2023 is de nieuwe Erfgoedverordening 2023 vastgesteld. Ter vaststelling ligt nu voor de 'Erfgoedvisie Ambitieuus aan de slag met het verleden 2024-2030'.

Voorstel

Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. de Erfgoedvisie Ambitieuus aan de slag met het verleden 2024-2030 vast te stellen;
2. de begroting te wijzigen door middel van een incidentele vraag van € 350.000 voor projecten van het Gemeentearchief en Historiehuis, zoals beschreven in de financiële paragraaf

Argumenten

1.1 De motie M10 (20M42) wordt hiermee afgehandeld.

Tijdens de begrotingsbehandeling op 12 november 2020 is de motie M10 (20M42) 'Zorg voor erfgoed' door uw raad aangenomen. Motie M10 constateert, kort samengevat, dat de Roermondse monumenten mede het kapitaal vormen van de stad maar dat de gemeente niet beschikt over een samenhangend erfgoedbeleid. De motie droeg ons college o.a. op om op basis van de evaluatie van de Erfgoedverordening 2018 een beleidsvisie 'Zorg voor erfgoed' voor te bereiden en aan te bieden aan de gemeenteraad. Door een tekort aan ambtelijke capaciteit, in combinatie met Corona (weinig mogelijkheden om te overleggen) heeft de uitvoering van de motie vertraging opgelopen. Wij bieden u hierbij, na een uitvoerig participatietraject, de Erfgoedvisie Ambitieuus aan de slag met het verleden 2024-2030 aan.

1.2 De kern van de Erfgoedvisie 2024-2030

Ons cultureel erfgoed staat midden in de samenleving. De gemeente Roermond wil de maatschappelijke en verbindende waarden van haar cultureel erfgoed optimaal benutten. Haar doel is om het erfgoed te behouden en te versterken en zichtbaar, toegankelijk en beleefbaar te maken. Erfgoed draagt bij aan een goede ruimtelijke kwaliteit. Erfgoededucatie vinden we van groot belang om mensen kennis te laten opdoen van hun eigen leefomgeving en geschiedenis. Dit willen we samen met erfgoedgemeenschappen realiseren; het erfgoed is tenslotte van ons allemaal. De gemeente Roermond kiest ervoor om richting 2030 aan de hand van onderstaande drie rode draden te werken. Deze rode draden zijn afgeleid uit de analyse van visie- en beleidsdocumenten en de opbrengsten van het participatietraject van deze erfgoedvisie.

1. Behoud en versterken van erfgoed

De wettelijke taken worden uitgevoerd door de gemeente. We nodigen expliciet wel de samenleving uit om ons te helpen het erfgoed te behouden en versterken. Met versterken bedoelen we ook extra inspanningen van de zijde van de gemeente boven het wettelijke kader. Zo verlenen we subsidies aan bepaalde categorieën monumenten.

2. Zichtbaarheid, toegankelijkheid en beleefbaarheid van erfgoed en erfgoededucatie

Uit het participatietraject is gebleken dat de wens bestaat om erfgoed meer onder de aandacht te brengen. Er is zoveel moois en interessants te tonen. Erfgoededucatie kan hierin een waardevolle bijdrage leveren. Toegankelijkheid gaat over het wegnemen van fysieke en niet-fysieke belemmeringen. Uitvoering geven aan deze twee rode draad is niet wettelijk verplicht. De gemeente nodigt de samenleving daarom nadrukkelijk uit om processen en projecten te starten. Per proces en project bekijkt de gemeente wat haar rol is.

3. Erfgoed is van ons allemaal

Samen met de erfgoedgemeenschappen bepaalt de gemeente wat doorgegeven wordt aan de volgende generaties. Dat is niet alleen het gedachtengoed van het Verdrag van Faro, maar vloeit ook voort uit wat we meenemen uit de participatie rondom deze erfgoedvisie. Participatie en burgerinitiatieven moeten een grotere rol krijgen in alle aspecten van het erfgoedbeleid.

Kanttelingen en risico's

Kanttkening Cuypershuis

Eventuele financiële consequenties inzake het Cuypershuis volgen samen met de uitkomsten van het ontwikkeltraject Cuypershuis in 2025. Deze zijn nog niet bekend.

Historisch overzicht

Op 12 november 2020 verzocht de raad in de motie M10 (20M42) het college, een beleidsvisie 'Zorg voor Erfgoed' voor te bereiden en in het vervolg daarop een nieuwe Erfgoedverordening op te stellen. In 2023 is de nieuwe Erfgoedverordening 2023 vastgesteld vooruitlopend op de nieuwe Erfgoedvisie.

Financiële gevolgen

In de Erfgoedvisie wordt in hoofdstuk 6 een lijst met mogelijke projecten getoond per erfgoedveld. Hieronder wordt per organisatieonderdeel weergegeven wat deze ambities in financiële zin betekenen.

Fysiek Erfgoed (archeologie, monumenten, beschermde gezichten en cultuurlandschap)

Financiën

In de Erfgoed visie is een agenda opgenomen met in de komende jaren te realiseren projecten. Hiervoor is voldoende financiële dekking aanwezig, daar er zowel in de begroting 2023 als de begroting 2024 middelen zijn toegevoegd voor het onderdeel fysiek erfgoed. Mocht toch blijken dat zaken in de praktijk duurder uitvallen en we derhalve voor specifieke projecten middelen tekort komen dan zullen we dit melden in toekomstige P&C rapportages.

Gemeentearchief en Historiehuis

Voor wat betreft het Gemeentearchief en het Historiehuis is er een extra incidenteel budget benodigd van in totaal € 350.000.

Dit bestaat uit de volgende onderdelen:

Project	Incidenteel budget
uitvoeren van aanpassingen aan het archiefdepot	€ 150.000
digitalisering van de gemeentelijke collectie	€ 100.000
het creëren van een Portal/website / e-depotvoorziening	€ 75.000
project inclusieve samenleving	€ 25.000
Totaal	€ 350.000

Concreet verzoek aan uw Raad om incidentele middelen (€ 350.000) beschikbaar te stellen, waarvan de dekking uit de Algemene Reserve wordt voorgesteld door middel van een begrotingswijziging. Zoals in de begroting 2024 is te lezen, heeft Roermond een uitstekende algemene reservepositie. Er is voldoende ruimte boven het minimumniveau, waardoor deze vorm van dekking geen extra risico's met zich meebrengt.

Cuypershuis

Om de integraliteit op het vlak van erfgoed te borgen zijn de mogelijke ambities en projecten van het Cuypershuis wel opgenomen in de visie maar deze worden via het ontwikkeltraject dat het Cuypershuis de komende twee jaren door gaat lopen aan de hand van het Plan van aanpak Toekomstvisie in 2025 voorgelegd aan de raad. Eventuele financiële consequenties volgen samen met de uitkomsten van het ontwikkeltraject in 2025. Overigens is er dekking voor de grootste projecten te weten: renovatie, verduurzaming en groot onderhoud van het Cuypershuis, het collectiemanagementsysteem en de Toekomstvisie Cuypershuis.

Conclusie

Wil Roermond de komende jaren haar ambities op het gebied van erfgoed waar maken en de achterstand op het gebied van beleidsvorming inhalen dan is, naast de structurele budgetten, een extra investering incidentele investering in het Gemeentearchief en Historiehuis. Middels dit voorstel wordt een verzoek tot beschikbaar stellen van incidentele budget aan uw raad voorgelegd.

Begrotingswijziging					
Toelichting op de financiële gevolgen					
Veranderingen in de baten en lasten					
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Projectmiddelen Archiefdepot		100.000	50.000		
Projectmiddelen digitalisering collectie		75.000	25.000		
Projectmiddelen Portal/website/Edepotvz		55.000	20.000		
Projectmiddelen inclusieve samenleving		20.000	5.000		
Uitname reservemiddelen claim		-250.000	-100.000		

Wijzigingen in reserves/voorzieningen en aanvraag investeringskredieten					
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Onttrekking algemene reserve		-/-€ 350.000			
Reserveclaim projecten Archief - Historiehuis		350.000			
Onttrekking reserveclaim Archief – Historiehuis		-/-€ 250.000	-/-€ 100.000		

Communicatie en participatie

Het tot stand komen van de Erfgoedvisie kent een uitvoerig participatietraject. Dit is beschreven in de visie onder hoofdstuk 2. Het voorstel aan uw raad is recentelijk besproken in een extra Monumentenoverleg dat geheel aan de visie was gewijd. Helaas waren alleen de Stichting Ruimte en Bond Heemschut aanwezig. Van andere organisaties is een schriftelijke afmelding ontvangen maar geen verdere input.

Na vaststelling zal de visie digitaal en in gedrukte vorm breed worden verspreid.

Uitvoering en evaluatie

Voorgesteld wordt om vier jaar na vaststelling van de Erfgoedagenda uit de visie (hoofdstuk 6) de stand van zaken op te maken en te evalueren welke van de geplande zaken goed lopen of juist bijsturing behoeven. De raad wordt geïnformeerd over de evaluatie.

Publicatiedatum voorstel

Conform reguliere proces.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

J. van Putten

Y.F.W. Hoogtanders

Ter inzage:

Bijlage(n):

Bijlage 1. Motie M10 20M42 Zorg voor erfgoed

bijlage 2. Concept Erfgoedvisie Ambitieuus aan de slag met het verleden 2024-2030